

СУСПІЛЬСТВО

На Сумщині освітяни Чернечинської громади виконали важливе замовлення захисників. Вони сплели і відвезли бійцям величезну зимову маскувальну сітку. «Макраме» має площу 220 квадратних метрів — цього вистачить, щоб сховати від ворога найбільший об'єкт. Матеріали для сітки — основу, нитки, мотузки тощо приносили всі, а плели з цього «невидимку» працівниці Хухрянської загальноосвітньої школи та дитсадка, повідомляє наш власкор Володимир Чернов

Музична прелюдія до вічності

ГЕРОЯМ — СЛАВА!

Талановитий вісімнадцятирічний студент-саксофоніст Максим Краснокутський став старшим навідинком мінометної батареї і віддав життя за Україну.

Полтавець Максим Краснокутський практично за всіма формальними ознаками мав пропустити цю війну. Адже, коли у 2014 році російські окупанти почали бойові дії на українському Донбасі, йому виповнилося тільки десять років. Поріг повноліття він переступив у цьогорічному січні. А як студент мав відстрочку від строкової служби й від мобілізації. Максим навчався на третьому курсі Полтавського фахового коледжу мистецтв імені М. Лисенка. І як один із найталановитіших його випускників-саксофоністів мав усі шанси вже влітку цього року пересісти з однієї студентської лави на іншу. Зокрема, одразу після коледжу вступити до профільного вищого навчального закладу — Дніпровської академії музики імені М. Глінки. У такому стрімкому щоденнику життя юнака війна, здавалося, опинялася поза розкладом принаймні на найближчі роки. Хтось із його ровесників, звісно, вважав такі обставини подарунком долі, своєрідним щасливим квитком. Хтось, але не Максим Краснокутський...

У світ мистецтва занурювався змалку

Бо свою частку відповідальності за власне майбутнє, як і за майбутнє рідних, близьких людей та своєї держави, ніколи не перекладав на інших. Тож уже наступного дня після того, як рашисти «розбудили» співвітчизників ракетними та бомбовими ударами, а полчища їхніх військ посунули на наші міста й села, Максим пішов у військкомат, щоб добровільно записатися до лав захисників України. Таким рішенням буквально приголомшив батьків, близьких родичів, педагогів і творчих наставників, знайомих. Бо надто вже далекою від зануреного у світ мистецтва юнака видавалася їм військова справа. Остання перебувала ніби на протилежному полюсі його справжніх захоплень.

Потяг до музики та відповідне обдарування у Максима заяскравили ще змалку. І хоча батьки заробляли на хліб насущний багатомісячними професіями воля та швачки, вони активно дбали про те, щоб синова Божа іскра таланту не згасла. Тож, навчаючись у Полтавській гімназії № 32, хлопець водночас закінчив дитячу музичну школу № 3 імені Б. Гмири. При цьому займався ще й батькими танцями.

Після дев'ятого класу гімназії вступив до фахового коледжу мистецтв, який донедавна іменували музичним училищем. Своім інструментом ще у музичній школі раз і назавжди обрав яскравий, драйвовий і не менш поривливий саксофон. Тож був саксофон-альт із його надзвичайно багатим і, за визначенням фахівців, «теплим» звучанням. Хлопець буквально закохався в нього. А найголовніше — робив усе для того, щоб досконало оволодіти інструментом і подолати свій шлях до успіху в грі на ньому.

Викладач Максима у коледжі Єлізар Пашенко пригадує, що йому доводилося ледь не виштовхувати свого учня з класу й відбирати саксофон. Щоб той нарешті захопив інструмент і пішов бодай перекусити чи зайнявся іншими справами. Власне, багатьом здавалося, що урок музики для Макса ніколи не закінчується. Бо вони якщо й бачили його

без саксофона в руках, то тоді він так само постійно був «озброєний» навушниками, через які слухав записи творів у виконанні відомих музикантів... Така працьовитість і цілеспрямованість на підкорення вершин музичного Олімпу в сувіязі з неабияким талантом, звісно, давали свої результати.

У знайомому професійному оркестрі почав грати ще до повноліття

Його вправність і майстерність помітили не лише викладачі коледжу. Тож уже з другого курсу тоді ще неповнолітній Максим почав грати у дорослому професійному муніципальному духовому оркестрі «Полтава» під керівництвом Едуарда Головашича. У цьому знайомому далеко за межами обласного центру творчому колективі хлопець був наймолодшим оркестрантом. Однак сміливо брався за сольні партії й устиг відчути ні з чим незрівнянну атмосферу концертних виступів з оркестром на велелюдді та тепло влячних оплесків захоплених глядачів. Через карантинні обмеження останніх років таких концертів було небагато, та вони давали потужний стимул для розвитку й самовдосконалення.

Воно, власне, ніколи не зупинялось, оскільки, за словами Єлізара Пашенка, Максим Краснокутський був дуже вимогливим до себе. Тож зіркова хвороба йому точно не загрозувала. Водночас складнощі лише загартувували юнака. Скажімо, якщо під час вимушених умовних «канікул», спричинених епідемією коронавірусу, деякі студенти дозволяли собі розслабитися й потім змушені були надолужувати згаяне, то Максим, навпаки, після тривалого локдауну вразив ще ґрунтовнішою інтелектуальною й технічною підготовкою. Він, пригадує викладач, тоді змінився навіть зовні — змужнів, став зібранішим, відповідальнішим.

До того ж майже всі, хто знав його в рідній Полтаві, запам'ятали Максима спокійним, виваженим, інтелегентним, навіть сором'язливим. Однак відлюдником чи «ботаном», заглибленим тільки у нотну грамоту, він не був. Так, розбурхані му-

Біля портрета звитяжця на саксофоні грає його друг і одногрупник Антон Кузьменко.

зикою емоції у більшості випадків не вилюпувалися в нього назовні. Та вони, поза сумнівом, додавали барв його любові до життя в усіх виявах. Юнак мав кохану дівчину, котра також опанувала фах музиканта. З друзями-ровесниками не лише спілкувався, а й пробував грати разом, зокрема в дуетах і не тільки. В розмовах із ними висловлював сподівання на те, що колись йому таки вдасться створити справжній професійний квартет саксофоністів, який вразитиме публіку віртуозним виконанням...

Але на шляху до того належало пройти повний цикл навчання. Тож поки що головною, так би мовити, проміжною мрією для нього став вступ до згаданої академії музики у Дніпрі. Готувався до цього дуже ретельно й наполегливо. Не лише залягав, щоб потішити власні амбіції та досягти бажаного. Хотів виправдати ще й великі надії, які покладали на нього творчі наставники в коледжі й муніципальному оркестрі. За їхньою порадою навіть їздив у Дніпро на прослуховування до свого майбутнього потенційного викладача фаху вже у тамтешньому виші. Зрештою, саме для того, щоб у єна була можливість здобувати освіту в академії музики, батьки зібрали гроші й купили йому недешевий професійний саксофон відомої японської фірми...

Запитували рідну дитину — почули відповідь справжнього чоловіка-захисника

Однак недовзі добути з нутрощів якісного інструмента чарівні звуки музики перервала жадлива какофонія повномасштабної війни. «Пересиджувати» її у відносно спокійній Полтаві Максим не хотів. Та й чи залишиться його рідне місце тиловим, якщо захист України від масованої навали рашистів перекласти ви-

няткову на плечі професійних арміїців і старших чоловіків із досвідом військової служби? Тоді, у лютому, коли буквально за лічені години після вторгнення рашистське військо вже «порядкувало» та чинило свої звірства на сусідніх із Полтави Сумщині, Чернігівщині та Київщині, таке запитання видавалося зовсім не риторичним...

Зрештою, Максим Краснокутський добре знав про життєвий подвиг видатного оперного співака, Героя України Василя Сліпака та інших служителів мистецтва, лицарів багатьох муз, котрі стали хоробрими воїнами й на той час уже віддали свої життя в боях із російськими загарбниками. Як студент фахового коледжу мистецтв бачив він і жалобні процесії, що рухалися просто біля фасаду його альма матер до Свято-Успенського кафедрального собору Полтавської єпархії Православної церкви України. В останньому відспівують полеглих земляків-звитяжців ще з 2014 року. Та про те, що йому самому доведеться подолати ту скорботну дорогу повз рідний коледж на щиті, тоді, звісно, не думалося... А коли лютий ворог «постукав» у двері ракетами, бомбами і снарядами, було вже не до роздумів. Просто відклав саксофон, зібрав рюкзак і вирушив до військкомату.

Рідна тітка Максима Ліна Богодиста пригадує, як на своєрідній сімейній раді всі намагалися відмовити його від того добровільного походу на війну. «Моя мама, тобто його бабуся, просила Максима ще раз про все добре подумати, — каже жінка. — Бо, мовляв, повномасштабна війна — це ж дуже серйозно, а він, крім нот і бальних танців, ще нічого у своєму житті на бачив... І закликала подумати насамперед про найрідніших людей. Про маму, про бабуся, яким буде нестерпно боляче, коли з їхнім сином і онуком трапиться щось лихе. «А ви подумали про те, що буде з мамами і бабусями Полтави і Пол-

тавщини, зокрема й з вами, якщо сюди прийде ворог?» — зауважив Максим. Ми буквально оторопіли від цих слів нашого Максима, котрого ще вважали дитиною. І не знали, що відповіді вже справжньому чоловікові, захиснику своєї родини й Батьківщини».

Прагнучи бодай якоюсь заспокоїти рідних, Максим спершу казав їм про те, що їде до військкомату в Полтаві, щоб записатися до територіальної оборони й допомагати їй бійцям рити окопи, облаштовувати укріплення, носити вантажі тощо. Адже, мовляв, у коледжі все одно канікули, які треба використати для справи оборони держави. Хоча добре усвідомлював, що війна на знищення українців як нації «навантажуватиме» його не тільки земляними роботами...

У бою прийняв удар на себе...

Оскільки він не служив у війську та не мав належної підготовки, то на фронт, звісно, одразу не потрапив. Саме для такого вишколу його спочатку разом із побратимами направили на Яворівський полігон, що на Львівщині. Однак і там уже в березні відчув смертельний подих війни — їхню казарму знищила ворожа ракета. Тож бійцям довелось жити в наметах у лісовому масиві. У травні їхнє опанування військового фаху тривало на Чернігівщині. Зрештою, влітку вже як старший навідинник мінометної батареї механізованого батальйону опинився в самісінькому пеклі цієї війни — на Донбасі, де на той час було особливо гаряче. Надто з огляду на більш ніж істотну перевагу ворога в кількості засобів артилерійського ураження.

Мав звання «солдат» і позивний «Студент», був наймолодшим у своєму підрозділі. Перебування на перелові, звісно, дуже обмежувало можливості для спілкування з рідними. Ліна Богодиста востаннє спілкувалася зі своїм пле-

мінником 27 липня. «Тоді він сказав, що перебуває за п'ятсот метрів від орків, — зауважує пані Ліна. — І додав: «Я їх бачу, вони махають нам руками і накривають «Градами». Жінка пригадує, що надсилає повідомлення і наступного дня, тобто 28 липня, та він його вже не прийняв... П'ять днів про його долю рідні не мали жодної звістки. Тож усе ще сподівалися на те, що йдеться просто про складнощі зі зв'язком...

Але дива не сталося — і, зрештою, військові офіційно повідомили батькам про те, що саме 28 липня їхній син загинув у бою під Мар'їнкою, що на Донеччині. То було несумісне з життям осколкове поранення під час масованого артилерійського обстрілу позицій наших воїнів... А пізніше побратими Максима, котрі перебували тоді поруч із ним, уже з госпіталів телефонували його батькам і розповідали про все докладніше та дякували за сина. Бо їм, за словами бійців, удалося вижити тільки тому, що Максим фактично прийняв той фатальний удар ворожої артилерії на себе... Вони висловлювали також сподівання на те, що держава гідно оцінить звитягу одного з наймолодших її захисників.

Лунають мелодії шани і пам'яті

А в рідній Полтаві митці, представники творчої інтелігенції обласного центру вже почали вішанувати пам'ять свого побратима по творчості. Зокрема, у серпні під час відкриття представницької виставки в художньому салоні було презентовано портрет Максима Краснокутського, створений також молодим, але вже знайомим художником і керамістом Дмитром Білоконем. Тут пролунали щемливі спогади про звитяжця і проникливі мелодії, які на саксофоні виконав його друг і одногрупник по коледжу Антон Кузьменко.

Через місяць, у вересні, пам'ятний меморіальний захід «Максим. Via Maximus» відбувся у Полтавському фаховому коледжі мистецтв імені М. Лисенка. Його учасниками стали студенти, викладачі, керівники закладу. Вони згадували Максима Краснокутського як талановитого, креативного студента і музиканта, справжнього патріота України, який захищав її до останнього подиху. Та найпримовістішою, здається, була її Велічність Музика, якій Максим присвятив своє коротке, але так насичене, яскраве життя. Зокрема й у виконанні Єлізара Пашенка, котрий у супроводі струнного ансамблю коледжу зіграв композицію, присвячену своєму учневі.

Надалі, вірніше, неодмінно будуть ще й іменні музичні фестивалі, конкурси, концерти на честь Максима Краснокутського. Адже, висловлюючись музично-термінологією, Максим устиг зіграти тільки прелюдію до свого творчого й життєвого шляху. Але то була прелюдія до вічності...

Василь НЕЙЖМАК.

Полтава.

Фото автора.